

פתוח. סגור. פתוח

בני נוער מצלמים

בית-ספר זיו המחלקה הפסיכיאטרית לנוער

פתוח. סגור. פתוח

בני נוער מצלמים

תערוכת התצלומים פותחת בפני המתבונן צוהר אל עולם היצירה של בני נוער בבית ספר זיו שליד המחלקה הפסיכיאטרית לנוער במרכז הרפואי זיו בצפת. לימודי הצילום, בהנחיית הצלם-מורה דוד (דודי) גנון, מזמינים את התלמידים למסע אישי המעודד פיתוח יכולת התבוננות ובחירה, ומאפשר מבט נוסף, אחר, על המציאות מבעד לעדשת המצלמה.

התצלומים כולם צולמו בתוך המתחם הסגור של חצר המחלקה ובית הספר. האוסף המוצג בתערוכה מבקש להמחיש את הרעיון והמציאות המתגבשים לכלל תצלום, ולהקיף את מגוון הטכניקות שבהן השתמשו הצלמים הצעירים, כגון צילומי תקריב, זוויות צילום, דמות ורקע ועוד. התהליך כלל למידת המושגים אור וצל, פרספקטיבה והשטחה, צבע ושקיפות, מופשט וריאליסטי ועוד, ובמהלכו רכשו הצלמים מיומנויות מגוונות של שימוש במצלמה דיגיטלית.

קטעי השירה והפרוזה המלווים את התצלומים מזמינים את המתבונן לדיאלוג נוסף עם עולמם הפנימי של הצעירים, במקום בו רב הקושי אך מצויות בו גם יצירה ותקווה.

בחירת התצלומים לתערוכה נערכה תוך התחשבות בחובת החיסיון כלפי התלמידים המאושפזים, בהסכמתם ובאישור הוריהם. מכאן גם היעדר פרטים מזהים בתצלומים או בכתוביות לצידם.

בבחירה באולם הכניסה לבית החולים כגלריה יש משום הצבת האמנות לצד החולי וחיזוק המסר של התערוכה בדבר כוחה המרפא של היצירה.

אוצרות: דוד גנון, נגה בן ששון
הפקה אומנותית: יעל פ. אילן
לקבלת מידע: 04-6827079
050-8434375

יש עיר נדחת בגליל
ולרופא אותה העיר
חלוק עם כּיס זעיר.
אין פּלא בדבר עד כּאן:
חלוק רופאים עם כּיס קטן
חזון מאד רגיל.
עד כּאן אין פּלא. אך פתאם
בכּיס הקט נמצא מקום,
נמצא מקום בו די
למה שְהוא רחב כּים,
למה שְהוא פועם וְחם,
רוצָה, סובל וְחי!
לב בת-אָדָם בכּיס הצר.
היאָמֵן כּי יספר...?

שיר שכתבה רחל,
בבית החולים בצפת 1925,
לדר' משה קריגר,
מנהל בית החולים שטיפל בה.

ואמרה הכובסת לנהר:
נהר, אתה הניזון מכתמים ואבק שמצטברים כאן אצלי על הבגד,
לך בכוחם של אלה אל הים הגדול, והים יעלה בכוחם לענן, והענן,
בהמטירו עלי גשם, יזין בכוחם גם אותי.

רבקה מרים, פתקים

מי הנחלים
מקימים את הזרימה
שנה אחר שנה,
שנה אחר שנה.
הם יצננו
את רגלינו הדולקות,
רגלינו הדולקות
ולא את הנשמה.

רחל שפירא, מתוך: שיר על נחלים

— — —

לא אושיט אַתּ יָדִי – הַתְּבִין?
לא אַחַז בְּיָדְךָ לְהַנְחוֹת.
אַחְשָׁה וְאַמְתִּין – לְאוֹת.
אַחְשָׁה, אַמְתִּין.

— — —

רחל, מתוך: אני ואתה

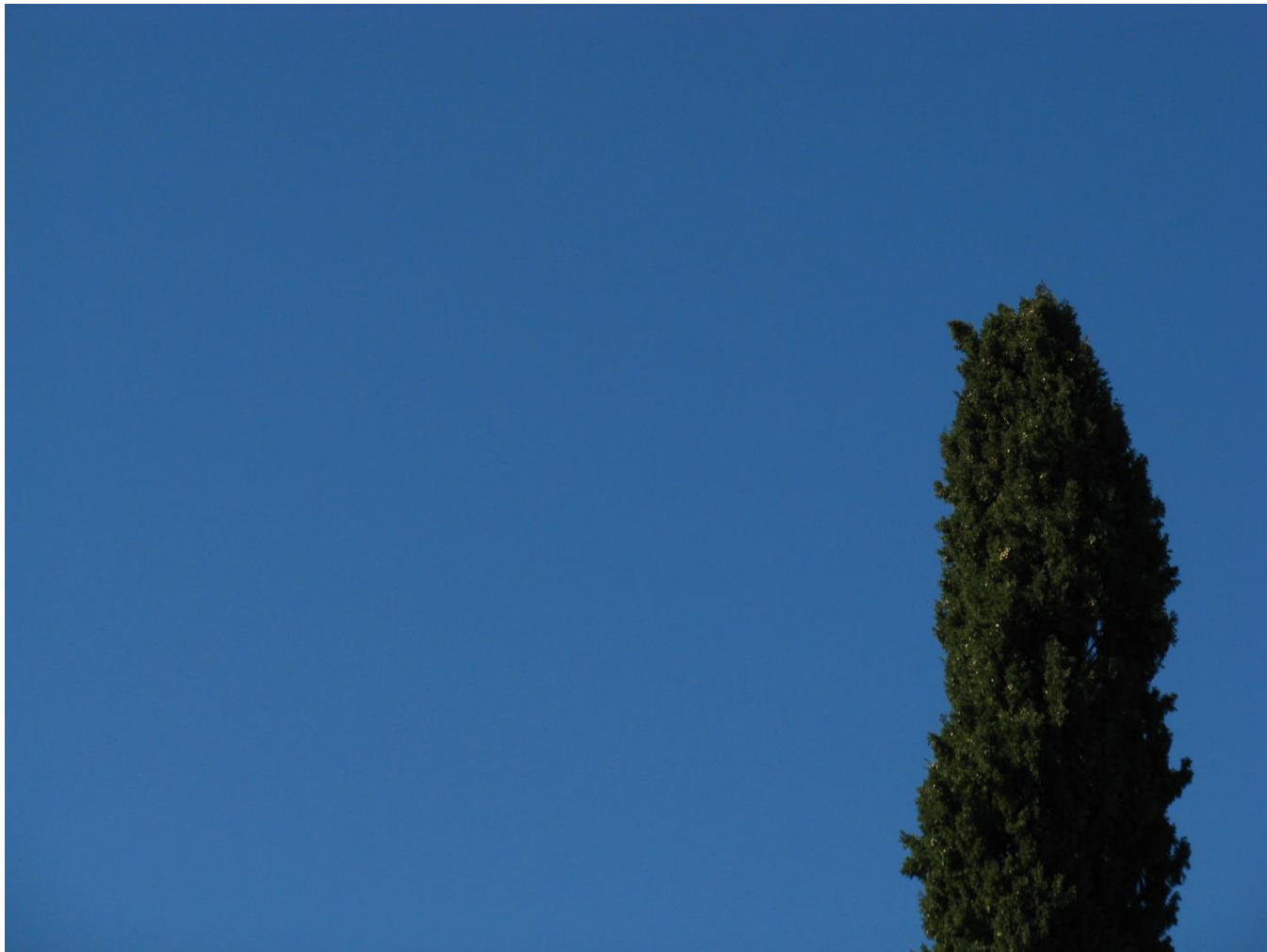

לְמַדְנִי, אֱלֹהֵי, בְּרַךְ וְהִתְפַּלֵּל
עַל סוּד עֵלָה קָמַל, עַל נִגְה פְּרֵי בָּשָׁל,
עַל הַחֲרוּת הַזֹּאת: לְרֵאוֹת, לְחוּשׁ, לְנֶשֶׁם,
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַכְּשֵׁל.

לְמַד אֶת שְׁפֹתַי בְּרִכָּה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהִתְחַדֵּשׁ זְמַנָּה עִם בְּקָר וְעִם לַיִל,
לְכַל יִהְיֶה יוֹמֵי הַיּוֹם כְּתִמּוּל שְׁלִשׁוֹם.
לְכַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמֵי הַרְגָּל.

—

לאה גולדברג, מתוך: שירי סוף הדרך

הַלְהֵבָה אוֹמֶרֶת לְבְרוּשׁ

— — —
אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְעִבֵּר אֶת הַחַיִּים
הַנּוֹרְאִים הָאֵלֶּה
בְּלִי שְׂמִיץ שֶׁל טְרוּף
בְּלִי שְׂמִיץ שֶׁל רוּחַנִיּוֹת
בְּלִי שְׂמִיץ שֶׁל דְּמִיוֹן
בְּלִי שְׂמִיץ שֶׁל חֲרוּת
בְּגִנְאוֹה עֵתִיקָה וְקוֹדֶרֶת
לוֹ יִכְלְתִי הַיִּיתִי שׁוֹרְפֶת
אֶת הַמָּמָסָד
שְׁשֵׁמוֹ תְּקוּפּוֹת הַשָּׁנָה
וְאֶת הַתְּלוּת הָאֲרוּרָה שְׁלֶךְ
בְּאֲדָמָה, בְּאֹיִר, בְּשֶׁמֶשׁ, בְּמָטָר וּבִטֵּל
הַבְּרוּשׁ שׁוֹתֵק
הוּא יוֹדֵעַ שְׂיֵשׁ בּוֹ טְרוּף
שְׂיֵשׁ בּוֹ חֲרוּת
שְׂיֵשׁ בּוֹ דְּמִיוֹן
שְׂיֵשׁ בּוֹ רוּחַנִיּוֹת
אֵךְ הַשְּׁלֵקֶבֶת לֹא תִבִּין
הַשְּׁלֵקֶבֶת לֹא תֵאֶמֶן

זלדה, מתוך: שני יסודות

הַגֶּשֶׁם הַרְאִשׁוֹן
אֶלְפֵי רֶבֶבָה רַעֲנָנֹת
בְּלִי אוֹת שֶׁל מֶן.
וְהִדְוִי לֹא יִלְחַשׁ עוֹד
לִנְפֹשִׁי
אֲנִי הַמֶּלֶךְ
לֹא יִגִּיד עוֹד
אֲנִי הַשְּׁלִיט.
כָּל טֶפֶה וְטֶפֶה
הִיא זָקָה
בֵּינִי וּבֵין הַדְּבָרִים
זָקָה
בֵּינִי וּבֵין הָעוֹלָם.
וְכֹאשֶׁר הַלִּילָה
מֵעֵלָה אֶת הַתְּהוֹם
הַתְּהוֹם מֵעֵלָה
שְׂדוֹת וְגַנִּים.

זלדה, הגשם הראשון

בְּסוֹף הַדֶּרֶךְ עוֹמֵד הַבַּיִת אֲבָל
הַבַּיִת אֵינּוּ סוֹף הַדֶּרֶךְ.

בְּדֶרֶךְ – שְׂדוֹת מְרֻעָה וּבְהִמּוֹת, חֲרִשׁוֹת
וַיַּעְרוֹת, עֲנָנִים, עָרִים,
עִירוֹת (וְכו').

בְּדֶרֶךְ אֵל הַבַּיִת הַכֹּל הוֹפֵךְ לַהֲיִוֹת
בְּדֶרֶךְ אֵל הַבַּיִת.

הִנֵּה הַזְּמַן אוֹמֵר:
הַאֵמֶן בִּי.

יֵשׁ לְבָנוֹת בַּיִת עַל הַבַּיִת
כְּמוֹ שְׂמֻכָּבִים שָׂדֵה בּוֹעֵר
בְּאֵשׁ

ישראל אלירז

"החתול של צ'שייר" פתחה ואמרה בהיסוס מה אליסה
והמשיכה: "תוכל לומר לי, בבקשה, באיזו דרך עלי ללכת מכאן?"
"הדבר תלוי מאוד במקום שאליו את רוצה להגיע", ענה החתול.
"לא אכפת לי כל כך לאן –" אמרה אליסה.
"אם כך, אין הבדל באיזו דרך תלכי" ענה החתול.
"-כל עוד אגיע לאן-שהוא", הוסיפה אליסה לצורך הסבר.
"הו, אין ספק שתגיעי", אמר החתול, "אם רק תלכי די זמן".

לואיס קרול, אליסה בארץ הפלאות

אז דרפי אבדה
חיי היו חדה
צמא כמו הלך במדבר
אל מלת אמת
שכח בה לתת
לשאת פנים אל המחר.

בערה בי אש
יצאתי לבקש
ימים סערתתי כסופה
שבתתי אל ביתי
למצא שאת אתי
עד בוא הדרך אל סופה.

יעקב רוטבליט, מתוך: רואים רחוק, רואים
שקוף

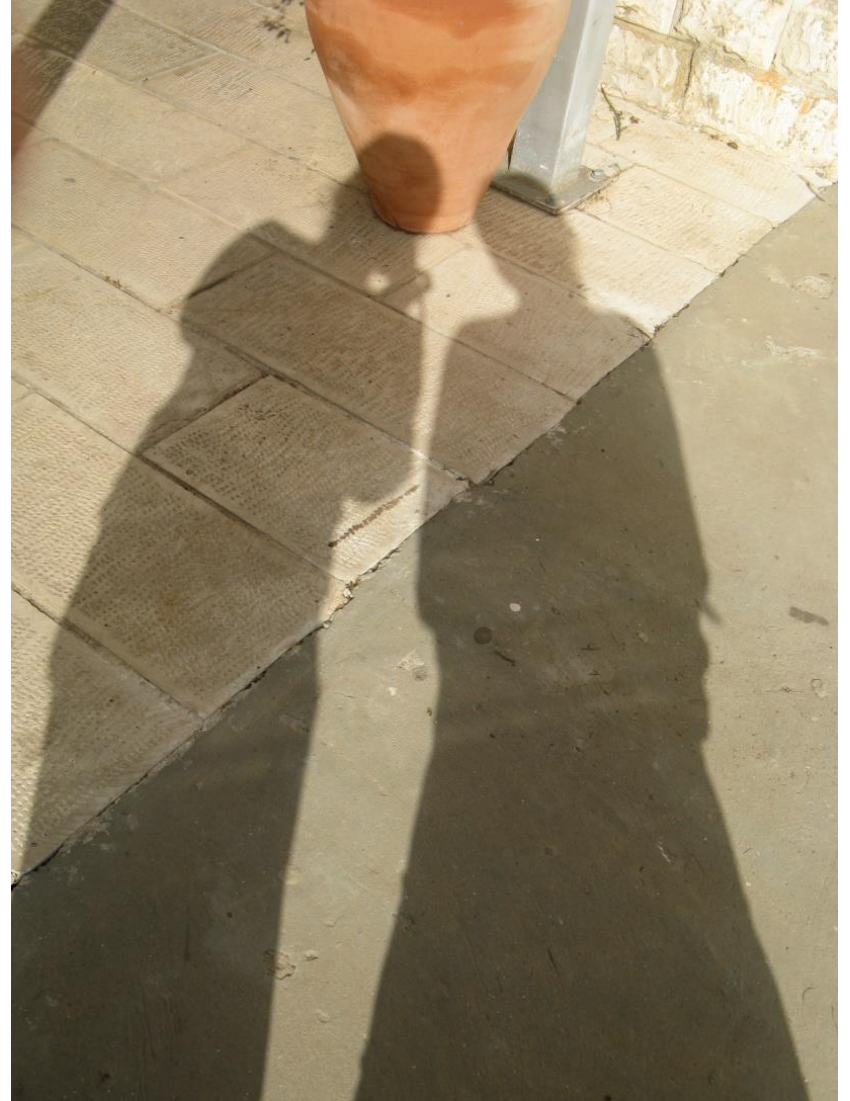
— — —
הנה העצים במלמול עליהם.
הנה האויר הסחרחרר מגבה.
אינני רוצה
לקתב אליהם.
רוצה בלבם לנגע.

נתן אלתרמן

לידידי הקרובים ביותר אני משאילה את צלי. ורק לפרקים קצרים.
צלי מגלה תמיד התנגדות לכך, מסרב לצאת מן התיבה לכבודם.
אני פונה אליו אז במילים בהירות של פיתוי, והוא נפתה למילותי
ויוצא לו, כהה וחשוך, מתייצב כגוש כהה מול חיוורוני, קורא
תיגר.

רבקה מרים, מתוך: פתקים

זו לא היד. הרבה יותר העינים.

מי שיכול לראות זאת – יוכל לצייר. אם לא יצייר –
ישיר

את שקיפות האויר, את איון הצבעים

את השאלת גוני העצים לשמש, שדות השלף לשמש,

דרך הקיצים לשמש, והיא בשקיפותה.

מירה מאיר

החיים – דרך יחידה
לעטות עלים,
לחטף נשימה על חול,
לנסק על כנפים.

להבחין בין כאב
ובין כל מה שאינו כאב;

להפיל בארועים,
ללכת לאבוד בנופים,
לחפש את הקטנה בטעיות.

ולו רק פעם
להתקל באבן,
להרטיב בגשם,
לאבד מפתחות בדשא;
לתור באויר אחר גץ;
ותמיד לא לדעת
משהו חשוב.

ויסלבה שימבורסקה, מתוך: הערה

אני רוצה תמיד עיניים כְּדֵי לְרֹאוֹת
אֶת יְפֵי הָעוֹלָם וּלְהִלֵּל אֶת הַיְפֵי
הַמְּכֻלָּא הַזֶּה שְׂאִין בּוֹ דְּפֵי וּלְהִלֵּל
אֶת מִי שְׁעָשָׂה אוֹתוֹ יָפֵה לְהִלֵּל
וּמְלֵא, כָּל כֶּךָ מְלֵא, יְפֵי.

וְאֵינְנִי רוֹצֶה לְעוֹלָם לְהִיּוֹת עוֹנֵר לִיְפֵי
הָעוֹלָם כָּל עוֹד אֲנִי חַי. אֲנִי אֲנֹתֵר
עַל דְּבָרִים אַחֲרִים אֲכַל לֹא אֶמַר דֵּי
לְרֹאוֹת אֶת הַיְפֵי הַזֶּה שְׂבּוֹ אֲנִי חַי
וְשְׂבּוֹ יְדֵי מְהֻלְכוֹת כְּמוֹ אֲנִיּוֹת וְחוֹשְׁבוֹת
וְעוֹשׂוֹת אֶת חַי בְּאֵמֶן, וְלֹא פְחוֹת
מִכֵּן בְּסִבְלָנוֹת, סִבְלָנוֹת בְּלֵי דֵי.

נתן זך, מתוך: אני רוצה תמיד עיניים

הפרח העז להוציא החוצה
את הצבעים שהחבאתי בתוך הגוף.

רבקה מרים, פתקים

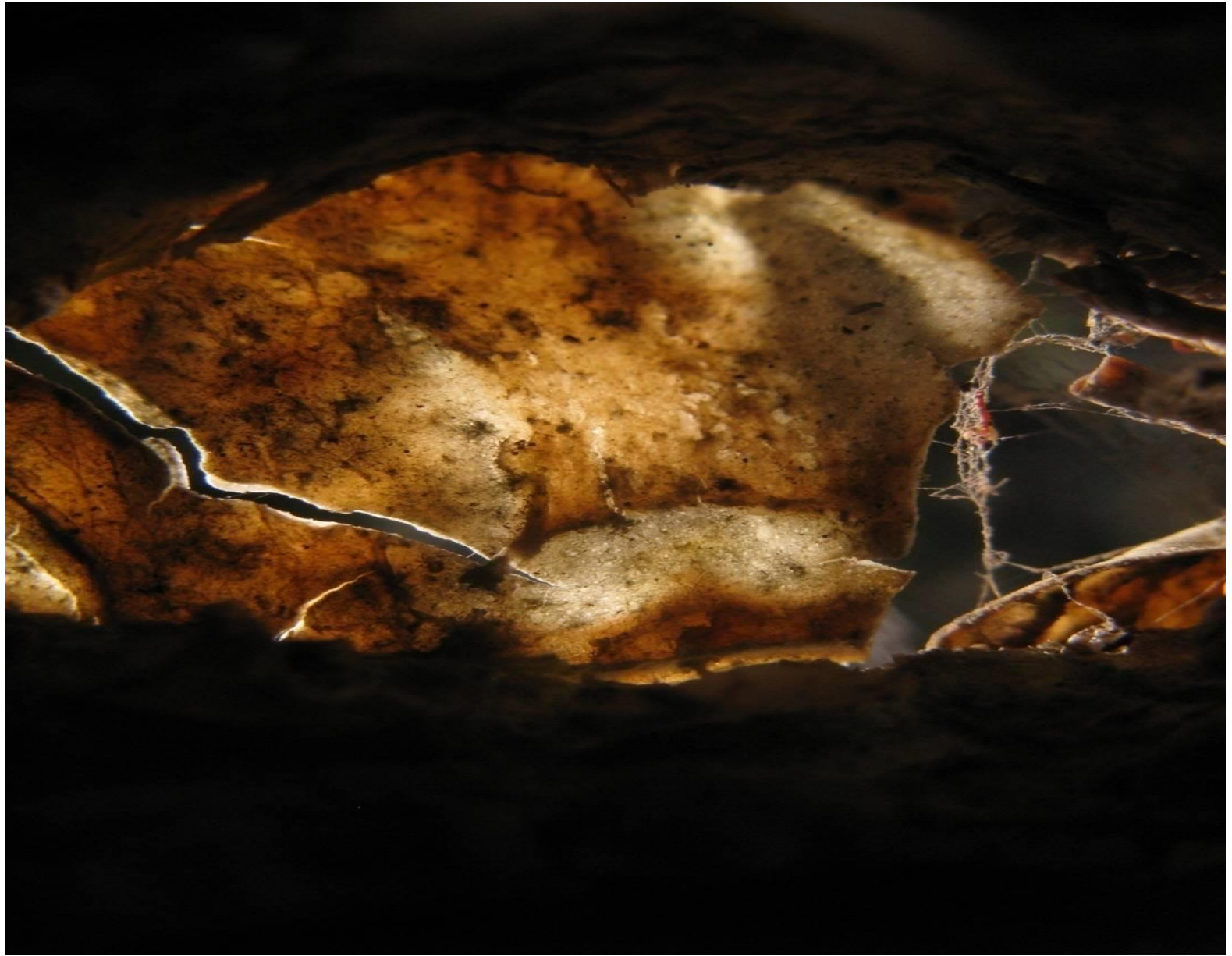

כל שושנה היא אי
של השלום המבטח,
השלום הנצחי.
בכל שושנה מתגוררת
צפור ספירית
ששמה "וכתתו".
ונדמה
פה קרוב
אור השושנה,
פה קרוב
ניחוחה,
פה קרוב
שקט העלים,
פה קרוב
אותו אי –
קח סירה
ונחצה את ים האש.
זלדה, כל שושנה

מהיֵער די לי
בְּעֵץ אֶחָד, מִהַעֵץ
בְּעֵלָה כְּדִי
לְשִׁיר.

דן ערמון, [עלה א']

דַּע לָךְ שְׂכָל רוּעָה וְרוּעָה
יֵשׁ לּוֹ נִיגוּן מְיוֹחָד מְשָׁלוֹ.
דַּע לָךְ שְׂכָל יַעֲשֵׂב וְעֵשֶׂב
יֵשׁ לּוֹ שִׁירָה מְיוֹחָדָת
מְשָׁלוֹ.

וּמְשִׁירַת הָעֵשְׂבִים
נַעֲשֶׂה נִיגוּן שֶׁל רוּעָה.

ר' נחמן מברסלב, מתוך:
שירת העשבים

הַעֲמִידָה שֶׁל הָעֵצִים וְהַעֲמִידָה
שֶׁל הַמַּיִם. הַעֲמִידָה שֶׁל הָאוֹר
וְהַעֲמִידָה שֶׁל הַדֶּרֶךְ. וּמֵדוּעַ אֲנִי
אוֹמֵר זֹאת, וְהַפְּבִינְךָ מִדַּעְתּוֹ מִבֵּין

וּבְכֹל זֹאת: הַעֲמִידָה שֶׁל הָעֵצִים
וְהַעֲמִידָה שֶׁל הַמַּיִם, הַסְּטָאָסִיס שֶׁל
הַיָּפִי

עמוס לויתן, עמידה

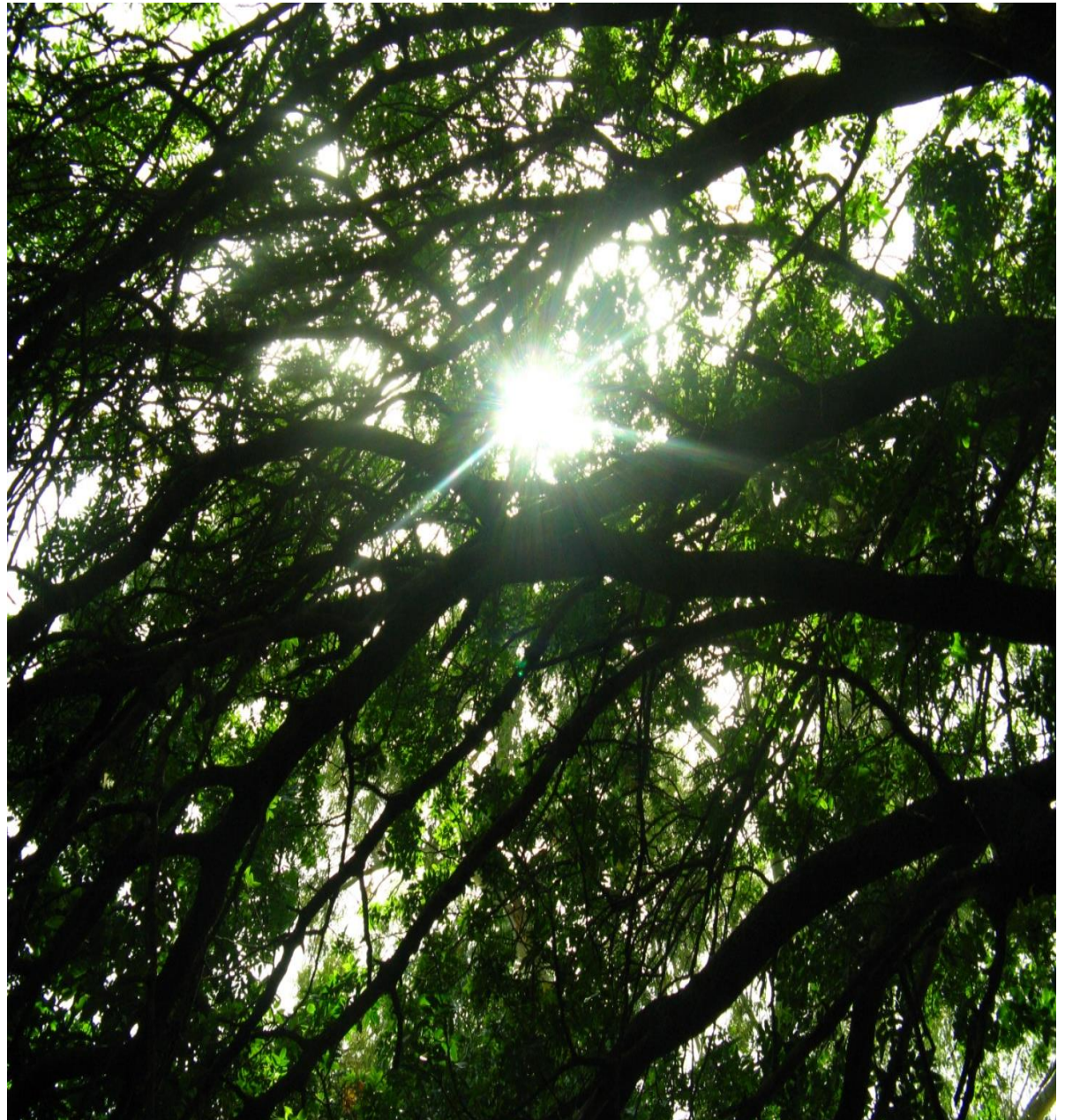
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים
אֶת הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָצָם אֵינָם
וְאֶת הָאָדָמָה שְׂרוּצָה בָּם לְגַעַת.
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים חוּטִים
מְתוּחִים בִּינֵיהֶם
בֵּין הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָצָם אֵינָם
וּבֵין הָאָדָמָה הַמְשׁוּנְעַת.
וְאֶת הָאָדָם הוּא יָצַר
לְשִׁקְאִישׁ הוּא תְּפִלָּה וְהוּא חוּט נֹגֵעַ
בְּמָה לְשִׁאִינָנו
בְּמַגְע שֶׁל רֶף וְדִקּוּת.

רבקה מרים

השמש האירה ענף לח
ועלים של זהב צדו
האישונים:
עלי הזהב שנסעו
לילה ויום
בתוך דם לבי,
שנו תבניתם.

וכאשר הגיעו
עד הנשמה
עד בדידותה,
הפכו לאותות רחוקים
של אור,
לרמזים משמים
מופתים עתיקים.

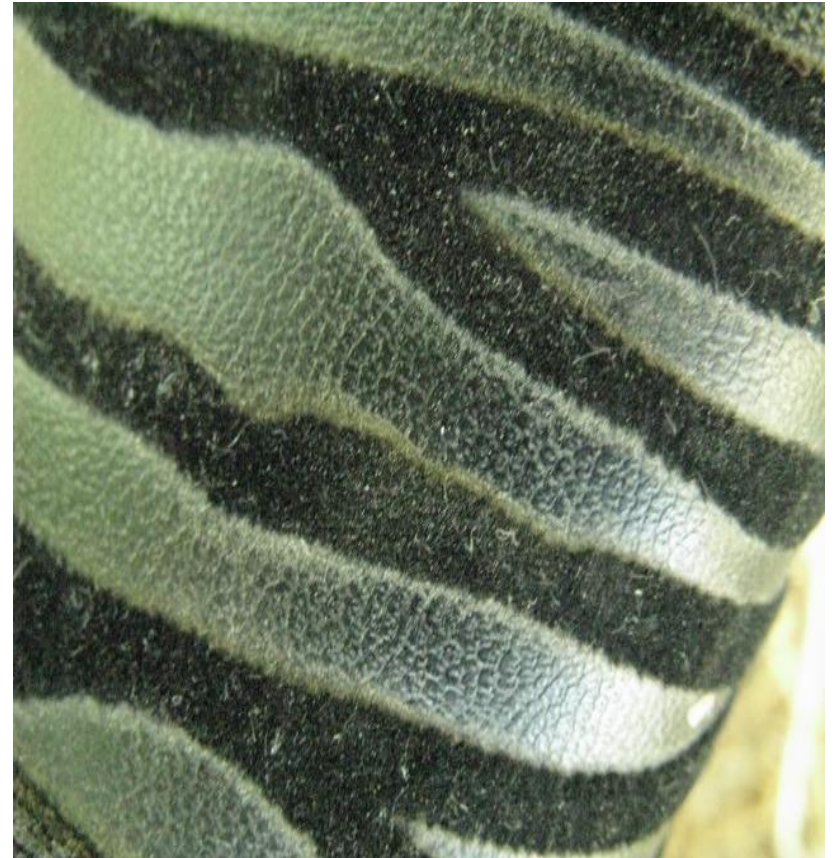
זלדה, השמש האירה ענף לח

שמעיני כשומעת גשם,
בלי לשמע אותי, שמעי את דברי
בעינים פקוחות פנימה,
ישנה וחמשת חושיך ערים,
יורד גשם, צעדים קלים, לחש הברות,
אזיר ומים, מלים חסרות משקל:

אוקטביו פאס, מתוך: ישנה וחמשת חושיך ערים

עָנִי וְרֵשׁ וּמְרוֹשָׁרֵשׁ,
מִבֵּית בְּנֵשֶׁל הַנְּחָשׁ.
לוֹ רַק יְכוּלְתִי גַם אֲנִי כָּה לְהִגִּיחַ.
בְּהִשְׁלִי בְּלִי כָּל חֹשֶׁשׁ,
תְּרַבּוֹת שָׁל עוֹר אֲשֶׁר יָבֵשׁ,
וּכְמוֹ תְּדֹשׁ לְמַחֲזוֹ סִפְּצֵי אֲגִיעַ.

מאיר אריאל, מתוך: נשל הנחש

אָהד צָרִיף לְשֵׂאת בְּלֵב חֵלּוּם,
שְׁהַרְבֵּים שְׂכַחוּהוּ.
תְּמִיד לְחֵלֶם, לְחֵלֶם.
אָהד צָרִיף לְנַצֵּר בְּלֵב חֵלּוּם,
אֶפְלוּ יוֹתֵר לְכָד.

מִיֶּשְׁהוּ צָרִיף לְשִׁיר אֶת הַחֵלּוּם,
גַּם בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלוֹ.
תְּמִיד לְשִׁיר, לְשִׁיר.
מִיֶּשְׁהוּ יוֹסִיף לְשִׁיר אֶת הַחֵלּוּם,
אֶפְלוּ יוֹתֵר אֶחְרוֹן

לוי בן-אמית, לחלום, לשיר

— — —
את תלכי בשודה, לבדה, לא נצרכת בלהט
השחרפות, בדרכים שסמרו מאימה ומדם.
ובישר לבב שוב תהיי ענוה ונקבצת
כאחד הדשאים, כאחד האדם.

— — —
לאה גולדברג, מתוך: [האמנם]

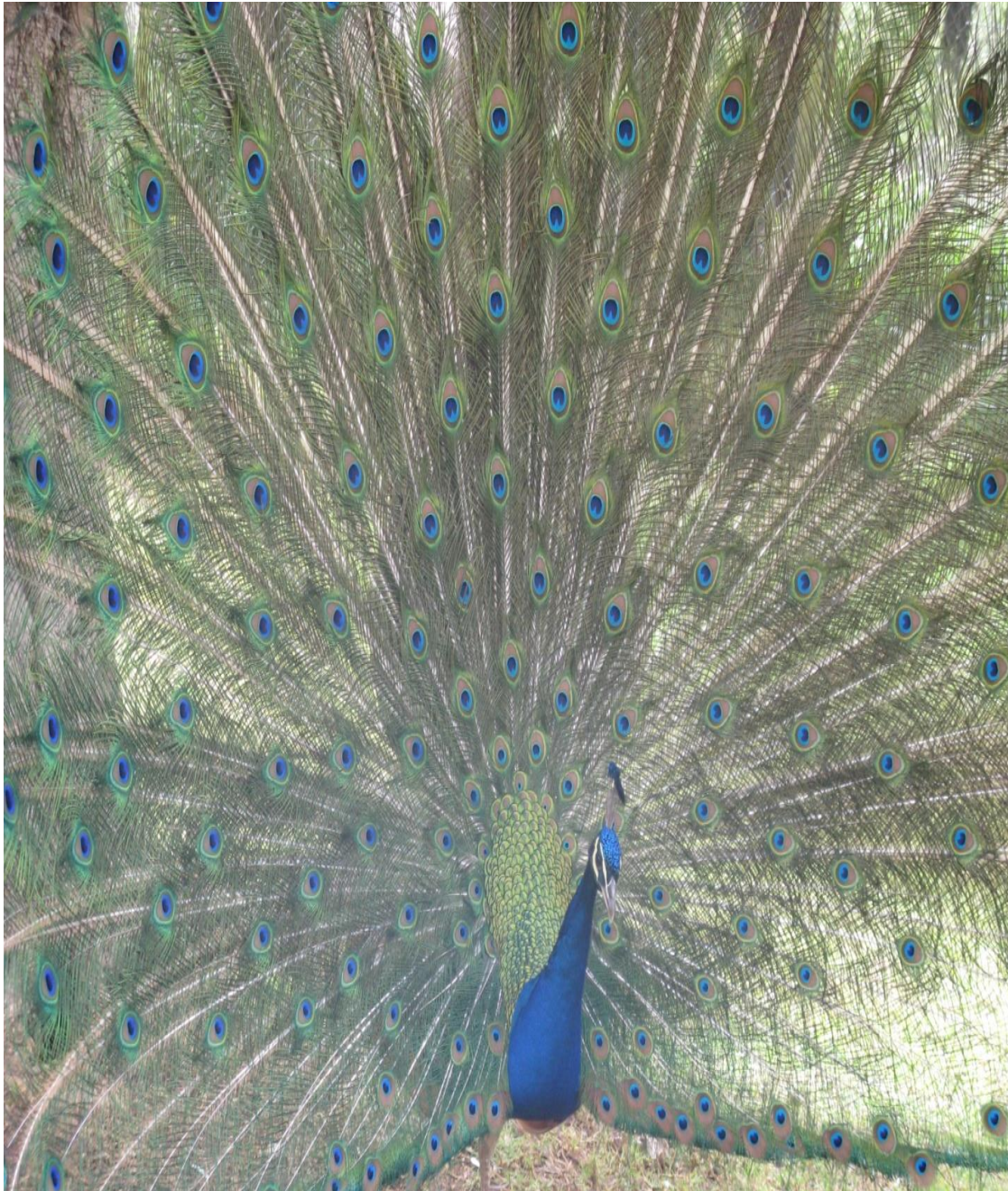

הישר מולו, מתוך החורש, יצאו ובאו שלושה ברבורים לבנים ויפים.
הם הניעו את נוצותיהם ודאו בקלות על פני המים.
הברווזון הכיר את הבריות הנהדרות, והרגשה מוזרה של עצבות מלאה אותו.
"אעוף אליהן, אל ציפורי המלכות הללו!", אמר בלבו,
"הן תנקרנה אותי עד מות על שאני, מכוער שכמוני, מעז להתקרב אליהן."

אך מה זה ראו עיניו שם, בפלג הזך? – את בכואתו ראה שם מולו!
אולם שוב לא היה זה עוף אפרפר ומגושם, מכוער ודוחה –
לא! הוא עצמו ברבור היה!

אז הרעיד את נוצותיו, זקר את צווארו הדק, ובכל לבו עלץ:
"מעולם לא חלמתי על אושר כה רב, כשהייתי הברווזון המכוער!"

כריסטיאן אנדרסן, מתוך: הברווזון המכוער

אָנִי אוֹמֵר לְאֲדָמָה, מָה מָה,
אָנִי אוֹמֵר לְעֵצִים, מִי מִי,
אָנִי אוֹמֵר לְיָקוּם, קוּם וְהוּא לֹא קָם,
אָנִי אוֹמֵר לְתַקְוָה, קוּי קוּי,
לְפָחוֹת קְוָה קְוָה, לְפָחוֹת וְוּוּ,
אָנִי אוֹמֵר לְשִׁמְחָה, חָה חָה
אָנִי אוֹמֵר לְעֵצָב, קָצָב, קָצָב,
לְזַכְרוֹן, רוֹן, רוֹן
וְגַם לְשִׁכְחָה, חָה חָה חָה,
לְיָמִים שְׁהִיּוּ, יוּ, יוּ,
לְיָמִים שְׁיִבֹאוּ, בּוֹאוּ, בּוֹאוּ,
לְצִאֲצָאִי, צָאוּ, צָאוּ
אֲדָ תִשְׁאַרְוּ עִמִּי, מִי, מִי,
וּמִלֵּת הַקָּסֶם הָאֲחֵרוֹנָה שְׁלִי, אֲדָרְבָּא
כְּמוֹ אֲבָרְקֵדְבָרָא שְׁלֵ קוֹסְמִים,
אֲדָרְבָּא, כְּמוֹ שְׂמָה רְבָא, כָּא, כָּא.

יהודה עמיחי, מתוך: פעם כתבתי, עכשיו ובימים
האחרים,
כך עוברת התהילה, כך עוברים התהילים

כאן הוא הקצה, שאין מעבר לו.
אצלי.
צמוד מלמטה, כסוליה, לכפות רגלי הפוסעות.

רבקה מרים, פתקים